

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Co[n]fessionale domini Antonini archiepiscopi Flore[n]tini

Antoninus <von Florenz>

Hagenaw, 1508

VD16 A 2955

Regule q[ui]nq[ue] ad cognoscendum peccatu[m] mortale a veniali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30653

Tertia pars libri primi.

vt dictum est Et qñ simul sūt cogitatio cū locutiōe ⁊ opere vnū est pctm̄. vt p̄z de luxuria ⁊ alijs pctis. Qñ hō qdā tpe deliberat fornicari. ⁊ alio tpe diuerso ⁊ distantī fornicatur sunt duo peccata mortalia. De declaratiōe hō morosa aliqd dicitur suo loco.

Regule qñq; cognoscendi pctm̄ mortale a veniali.

a Cognoscēdū hō qñ pctm̄ ē mortale vl' veniale nota qñq; regulas
Prima est. qñ amor vl' affectio ad aliq; creaturā. s. se vel aliā tm̄ crescit vel ē tā magn' q; in eo constituit vltim' finis. id est q; nec actu: nec habitu ordinat illā creaturā: aut eius dilectiōez aut etiā seipm̄ fm̄ deū. et vellet cū tali creatura cōtentari. ⁊ nō curaret deum offendere aut ei' p̄cepta trāsgredi p̄ illā creaturā. ita q; ibi ē aliq; p̄cept' dei. si nō est formal. tm̄ interpretatiu'. et ē fruitio creature. q; p̄ponitur creatura deo. vnde cuz aliq; vellet hic cum creatura semp manere. nō curādo d' eterna beatitudīe. licet nō sint semp rudes de hoc interrogādi vel tentandi. tamē tal' amor creature sp̄ est pctm̄ mortale Qñ

aut aliq; diligit aliquā creaturā plus q; deū. s; p̄t h' nollet deū offendere aut eo carere. nec ei' amicitia p̄dere. tal' amor creature non est pctm̄ mortale. Secūda regula satis concordat cū p̄cedenti. s; cū notabilē p̄tra dilectiōez primū aliqd p̄mittit. tūc est mortale pctm̄. qñ hō nō. tūc ē veniale. qñ hō aliqd fit d' dilectiōez dei pōt attendi penes h' qd̄ repugnat charitati vl' amicitie quā debem' ad deū h're sup oīa. qñ at aliqd fit d' dilectionē primū p̄t attendi penes ista p̄cepta legis nature. s; qd̄ tibi nō vis fieri: alteri ne facias: ⁊ qd̄ tibi rōnabil' ⁊ ex debito vis fieri: alteri facias. et pōt etiā attendi penes scandalum actiuū qd̄ ego infero primo meo p̄ mala exempla sed inq̄ntū importat aliquid d' dilectionē. vel quantū sit illud scādalu ad hoc q; sit mortale non precise determinatū est: q; in modico facere d' primū non ē mortale. aut i puo scandalizare. vnde qlibet atēdat seipm̄: qd̄ sibi vellz fieri. ⁊ qd̄ sibi nolz fieri: et p̄ qd̄ factū ⁊ non factū solueret intē se et primū suū amicitia quā sil' hnt. Tertia regula quando omittuntur d' p̄ceptuz dei

et ecclesie, vel legis nature, vel superioris que precepta sunt de necessitate salutis, vel de votu publicu vel puatu, vel de iuramentu licitu, et tunc est mortale peccatum, quoniam hoc citius tunc est mortale. Quarta regula cum aliquid sit l' omittit vel omittit de conscientiam vere vel false dicat aliq' peccatum mortale: vel de conscientia formidante probabiliter vel dubitative an aliq' peccatum sit mortale: tunc semper est mortale, si conscientia non sit sufficienter instructa. Quinta regula de actibus intus manentibus quoniam quod de solam habet cogitatione de aliquo quantumcumque turpe vel mala absque complacencia seu delectatione vel consensu tunc nunquam est peccatum mortale: vel nullu, vel veniale. Non hoc est consensus in actum que est peccatum mortale, tunc semper est peccatum mortale, quia de voluntate per factum acceptat, quoniam autem cum cogitatione aut complacencia est delectatio morosa in aliquo turpi specialiter in libidinositas, tunc est mortale secundum dictum Augustini esto quod non sit consensus in actum, secundum hoc dicitur Augustini, iudicium est de peccatis interioribus. Ad quod etiam facit distinctio super posita de sensuualitate et ratione, et de peccatis preuentibus et sequentibus deliberati

one. Applicando igitur septem utilia capitalia que non semper sunt mortalia, sed sunt male radices in homine, ex quibus oriuntur septem venialia.

Que debeat seruare et scire confessor utilia et necessaria in ipso exercitio confessionis. §. iij.

Altra ex

v cōicationē iur̄ cōmunis sciat cōfessor

si penitēs incidisset in sententia constitutionis synodalis id debet inuestigare de constitutionibus illius diocesis, si quis haberet, vel etiam puincie vel legationis. Ut melius possit penitentibus puidere diligenter quod dicitur numero peccati, quoniam quies incidit in id vel illud, quia homines sepe trahunt illud leuiter, et de circumstantiis non necessariis, et de peccato quod alteri iam rite confessus est non querat, cum non teneat nisi in casum que tenet quis confessionem iterare, de qua plene supra in titulo precedenti. Et non solum de peccatis opere perpetratis, sed etiam peccatis cordis, et de numero eorum que persone puipeidunt interrogandum est. Et quia secundum Thoma prima secundum, peccatum cogitatiois et operis in eadem materia sunt vnius et